

BESZÁMOLÓ

A MAGYAR NEMZETI TANÁCS STRATÉGIÁINAK 2014. ÉVI MEGVALÓSULÁSÁRÓL

A Tanács tevékenységének stratégia mentén megvalósult területi programjai 2014-ben

A Magyar Nemzeti Tanács stratégiai az elmúlt négy évben a közösségi építkezés fontos dokumentumai voltak. 2015 decemberéig újragondolásuk szükségszerű, a hangsúlyok áthelyezése is fontos, hiszen az új összetételű Magyar Nemzeti Tanács munkája nem lehet sem eredményes, sem pedig hatékony, ha csupán a körülményekhez igazodva, és nem új körülmények teremtésével fáradozik a vajdasági magyarság szülőföldjén való megmaradásáért és boldogulásáért.

OKTATÁS

A Magyar Nemzeti Tanács 2010. október 18-án fogadta el a 2010–2016 közötti időszakra vonatkozó oktatásfejlesztési stratégiát, amelynek 2014. évi fejlesztési céljairól készült ez a mostani beszámoló.

Vajdasági magyarság képzettségi és iskolázottsági szintjének emelése

A vajdasági magyarság képzettségi szintjének emelése céljából vezette be a Magyar Nemzeti Tanács komplex felsőoktatási ösztöndíjprogramját, amelynek a felvételi felkészítő is a részét képezi.

2014-ben is az egész Vajdaságból jelentkeztek a felvételi felkészítőre. 181 diák jelentkezett a felkészítő portálra, és 88-an a tantermi felkészítésre. A felvételi felkészítésbe 2014-ben is bekapcsolódtak a demonstrátorok.

2014-ben az elsőéves egyetemisták részére két körben került meghirdetésre az ösztöndíjpályázat. Az első, júliusi felhíváskor 300 elsőéves hallgatói ösztöndíj, míg a második, szeptemberi felhíváskor 80 hallgatói ösztöndíj megpályázására (50 elsős, valamint 30 felső éves hallgató részére) nyílt lehetőség. A júliusi pályázatra 2014. július 15-étől augusztus 15-éig, míg a szeptemberi pályázatra 2014. szeptember 15-étől október 15-éig jelentkezhetek az érdeklődők. Az elsőévesek munkájának megsegítésére 70+7 demonstrátori helyet tervezett a Magyar Nemzeti Tanács, melyekre a pályázatot 2014. szeptember 1-jétől november 10-ig jelentette meg. Mindhárom pályázati körre jelentős túljelentkezés volt. 2014-ben a 380 hallgatói ösztöndíjra összesen 545-en pályáztak. A demonstrátori ösztöndíjpályázatra pedig 136-an adták át kérelmüket. Az ösztöndíjprogram tehát jelenleg 339 elsőéves, 243 másodéves, 281 harmadéves, 226 negyedéves és 77 demonstrátorhallgató tanulmányait segíti.

2014-ben második alkalommal került kiírásra a Várady kiválósági ösztöndíj-hitel, melynek alapját Várady Tibor akadémikus 100.000 dollár összegű pénzadományja képezi, és amelyhez a Magyar Nemzeti Tanács, továbbá magánszemélyek és a térségünkben sikeresen működő cégek újabb pénzadományokkal járultak hozzá. A 2014. évi pályázat 20 mesterhallgató és 10 doktorandusz támogatását irányozta elő. A felhívásra 72 mesterhallgató és 17 doktorandusz pályázott november 15-éig. Az ösztöndíjprogram támogatásán kívül 2013-ban számos céggel kötött együttműködési szerződést a Magyar Nemzeti Tanács Közigazgatási Hivatala a felsőoktatásban tanuló hallgatók gyakorlati oktatására is. Ezek a cégek vállalták, hogy nyaranta

fogadnak néhány diákot nyári munkára vagy cégbemutatásra. 2013-ban több mint 30 cég vállalta a szakmai együttműködést és a diákok gyakorlati oktatását. 2014 végére 9 vállalattal maradt közvetlen kapcsolat.

A képzettségi szint emelésének egyik formája a külföldön tanuló diákokkal való kapcsolatfelvétel, hazatérésük segítése, külföldi munkavállalásuk esetén pedig a velük való szakmai kapcsolat fenntartása.

A magyarországi Márton Áron Szakkollégium hálózatán keresztül Szegeden, Pécsen és Budapesten egy személlyel szerződést kötött a Magyar Nemzeti Tanács Közigazgatási Hivatala, hogy felkeresse az ott tanuló egyetemistákat, és ismertesse velük a kapcsolattartási lehetőségeket a Magyar Nemzeti Tanács Konnektor nevű közösségi oldalán, amely viszont közvetlenül nem volt a Magyar Nemzeti Tanácshoz rendelve.

A Magyar Nemzeti Tanács alapítványa, a Szekeres László Alapítvány a 2014. évi diplomahonosítási pályázati kiírást 2014. augusztus 27-én tette közzé, amelyre az érdekelteknek 2014. október 31-éig volt lehetőségük benyújtani jelentkezésüket. A 2014. évi pályázati fordulóban mindösszesen 71 kérelem érkezett. A beérkezett kérelmek összege 4.198.057,83 dinárt tett ki.

A magyarul tanuló diákok számának és arányának a növelése a vajdasági közoktatásban

A 2014–15-ös iskolaévet összességében 1613 elsős kezdte meg a Vajdaságban. Szeptember első napjaiban minden elsős kisdíák ünnepélyes keretek között megkapta a Magyar Nemzeti Tanács beiskolázási tanszercsomagját.

Az egész Vajdaságot és közösségünket is erőteljesen sújtó demográfiai válság és az alacsony natalitás miatt sajnos folyamatosan csökken a diáklétszám. 2011-ben 1984, 2012-ben 1836, 2013-ban 1851, 2014-ben 1613 magyar elsőssel kezdődött a tanév. Az utóbbi két évben a negatív demográfiai adatokon kívül erőteljesen érezteti hatását a gazdasági okokra visszavezethető elvándorlási hullám is.

A magyarországi Rákóczi Szövetség 2014 novemberében a szórványtelepüléseken (ott, ahol a magyar lakosság százalékaránya nem haladja meg az összlakosság 20%-át) fokozta a Magyar Nemzeti Tanács szórványkampányát, és a magyarul tanuló elsős kisdíákok ajándékcsomagot és 10.000 forint értékű ösztöndíjat is kaptak.

A magyar nyelven tanuló diákok számának és arányának növelése érdekében indult, illetve az önkormányzatoktól átvett iskolabusz programot anyaországi támogatásból a diáksegélyezők szerződték le. A 2014–15-ös tanévben 291 diák számára biztosított ez a támogatás.

A korábbi évekhez hasonlóan, ismét csökkent a magyar középiskolai osztályokba iratkozó diákok száma is. Csaknem százötvennel kevesebb nyolcadikos fejezte be tanulmányait, mint az előző évben, és ez komoly feszültségeket okozott a tagozatok kínálata és a később jóváhagyott tagozatok vonatkozásában is. 2014-ben vált kötelezővé a végzős általános iskolás diákok három tesztből álló záróvizsgálója is: anyanyelvből, matematikából és kombinált tantárgykból (biológiából, földrajzból, történelemből, fizikából és kémiából).

A diákok továbbra is a négyéves szakokat részesítették előnyben: 1263 diák a négyéves iskolatípust választotta, míg hároméves profilú középiskolát 322 diák kezdett meg ebben a tanévben. A negyedik szakfokozatot választók közül 284 diák iratkozott gimnáziumba. A 2014–

2015-ös tanévben összességében 1585 magyar ajkú középiskolás diák kezdte meg tanulmányait valamelyik vajdasági középiskola első osztályában.

A diákotthoni férőhelyek száma megfelelő.

A magyar nyelvű közoktatás szakmai színvonalának emelése, minőségének javítása

2014-ben a kiemelt jelentőségű és társalapított oktatási intézményeknek, illetve magyarul is oktató óvodáknak, iskoláknak két körben került kiírásra pályázat.

a) A Magyar Nemzeti Tanács 2014. évi első oktatási pályázatán 2.090.000,00 dinár került kiosztásra. 1.090.000,00 dinár összegre a kiemelt jelentőségű, a társalapított, valamint a társalapítás alatt álló közoktatási intézmények pályázhattak, 1.000.000,00 dinárra pedig egyéb, magyarul, illetve magyar nyelven is oktató közoktatási intézmények nyújthatták be pályázatukat. Összesen 105 intézmény adta be pályázatát. Közülük 73-an (69,52%) részesültek támogatásban.

b) A Magyar Nemzeti Tanács második alkalommal 3.030.000,00 dinár odaítélésére írt ki pályázatot, amelyből 2.000.000,00 dinár összegre a kiemelt jelentőségű, a társalapított, valamint a társalapítás alatt álló közoktatási intézmények pályázhattak, 1.030.000,00 dinár összegre pedig egyéb, magyarul, illetve magyar nyelven is oktató közoktatási intézmények adhatták be pályázatukat. 103 oktatási intézmény jelentkezett, s közülük 87 (84,46%) sikeresen pályázott.

Általános iskoláink felső tagozatos diákjainak tanulmányi kirándulását is támogatta a Magyar Nemzeti Tanács, méghozzá az óbcesei Than Emlékházba látogathattak el a hetedikes és nyolcadikos diákok. A pályázatra 23 iskola jelentkezett. 500.000,00 dinár került közöttük szétosztásra.

Az előző évekhez hasonlóan elkészült a 2014–2015-ös iskolaévre vonatkozó akkreditált, magyarul is elérhető szakmai továbbképzések listáját. Ennek anyagi háttérét az érdekeltek pályázatokon keresztül is biztosíthatják.

2013–2014-ben elkészült a tankönyvellátottság katasztere. Minden magyarul is kiadó kiadóház, összesen nyolc (Tankönyvkiadó Intézet, Klett, Kreativni centar, Atos, Gerundijum, Publik Praktikum, Dragon Games, M&G Dakta) elküldte teljes tankönyvkínálatát, illetve akkreditációs folyamatban lévő könyveinek listáját, valamint tankönyvkiadási terveit is. Az óvodai foglalkoztató és fejlesztő füzetekből, valamint az általános iskolai tankönyvekből a kínálat jónak mondható, azonban a gimnáziumi és szakiskolai tankönyvek hiányosak, illetve nagyrészt elavultak.

Összességében a 2014-es évben 3 kiadótól (Tankönyvkiadó Intézet, Belgrád; Klett Könyvkiadó Kft., Belgrád; Kreativni centar Könyvkiadó Kft. Belgrád) 12 tankönyv szakmai véleményezésének lebonyolítását és elfogadásra való előkészítését végezte el az oktatással megbízott részleg, ebből mind a 12-t el is fogadta, és használatra javasolta a Magyar Nemzeti Tanács.

A Magyar Nemzeti Tanács 2014. május 28-án Szabadkán a Városháza dísztermében szervezte meg közoktatási konferenciáját *A vajdasági magyar oktatás kihívásai, eredményei és lehetőségei* címmel. A konferencián Joó-Horti Lívián, a Magyar Nemzeti Tanács közoktatási tanácsosán kívül előadást tartott még dr. Papp Z. Attila (MTA TK Kisebbségkutató Intézete), dr. Ferenc Viktória (Nemzetpolitikai Kutatóintézet) és Pásztor Attila (Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézete). A konferencián 180 pedagógus vett részt, akik a Magyar Nemzeti

Tanács által kiemelt jelentőségű általános és középiskolák, valamint a többségében magyar tannyelvű tagozatú oktatási intézmények valamelyikében dolgoznak.

2014. november 27-én a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon megrendezésre került a *Diagnosztikus értékelés és kompetenciafejlesztés* című szakmai konferencia, amelyet a Magyar Nemzeti Tanács a Vajdasági Módszertani Központtal és a Regionális Szakmai Pedagógus-továbbképző Központtal közösen szervezett. A konferencián a szegedi Neveléstudományi Intézet munkatársai ismertették a konferencia résztvevőinek az intézet által kidolgozott e-dia online kompetenciamérés és fejlesztés programját. Közvetlen módon a résztvevők megismerhették a rendszer működését és a feladatok használhatóságát. A konferencián 70 osztálytanító és szakmunkatárs (pszichológus, pedagógus) vett részt.

A nemzeti önazonosságot erősítő tartalmak erőteljes megjelenése a magyar nyelvű oktatásban és az anyanyelvápolásban

2014 a külhoni felsősök éve volt. A program középpontjában a tehetséggondozás, a pályaaorientáció, a személyiségfejlesztés és a tudományok megszerettetése állt.

2014 áprilisában hat helyszínen, Szabadkán, Palicson, Zentán, Csókán, Kishegyesen és Bezdánban a hetedikes és nyolcadikos tanulókat csoportos foglalkozás keretében szolgáltatták meg a program szervezői. Gazdasági és pénzügyi szakemberek tartottak a gyerekeknek pénzügyi, gazdasági és pályaaorientációs tréninget. A fiatalok egy új szemszögből ismerkedhettek meg a pénzügyi és gazdasági kérdésekkel, az üzleti élettel. A gyerekek élvezetes, szórakoztató és hasznos módon ismerkedhettek meg a pénz világának kihívásaival.

2014. október elején öt helyszínen, Szabadkán (két időpontban), Zomborban, Óbecsén, Zentán és Csókán került megszervezése a Csodák Palotája szakembereinek vezetésével az *Utazó Fizika Show*. Számos látványos kísérlet, mókás kaland várta a felsős diákokat, akik bevonásával a tudomány nemcsak látványos, de átélhető élménnyé vált.

A Külhoni magyar felsősök évéhez kapcsolódik 2015 februárjában, illetve márciusában az a továbbképzési sorozat, amelybe felső osztályokban tanító tanárok, osztályfőnökök kapcsolódhatnak majd be.

A szerb nyelv hatékonyabb tanulása és elsajátítása

A szerb mint nem anyanyelv tantárgy tanterve és programja terén nem történt semmi változás, továbbra is megújulásra vár.

Áttörő megegyezésre eddig nem sikerült jutni az Oktatási, Tudományügyi és Technológiafejlesztési Minisztériummal. Mivel a Vajdasági Pedagógiai Intézet által kidolgozott programot és tantervet az elfogadásáért felelős Oktatási és Nevelési Fejlesztő Intézet (ZUOV) nem fogadta el, ezért új, kizárólag a magyarul tanuló diákok számára készülő tanterv és program kidolgozásáról indultak el a tárgyalások az illetékesekkel.

A szerb mint környezetnyelv kapcsán 2014. december 16-án és 17-én egy széleskörű tanácskozást tartottak az EBESZ rendezésében. A tanácskozáson részt vettek az oktatási minisztérium illetékesein kívül a nemzeti tanácsok képviselői, valamint a közoktatásban a szerb nyelvet mint a környezet nyelvét oktató szaktanárok is. A tanácskozáson elhangzottak mindazok a gondok, amelyek az elmúlt években e tantárgy tanításában felmerültek. Megállapítást nyert, hogy első lépésként a szerb, mint környezetnyelv standardjait kell kidolgoznia, amelyre majd a továbbiakban az új tanterv épülhet.

A szerb nyelv intenzív tanulására felzárkóztató képzés kezdődött a nyári szünidőben, illetve az egyetemekre bekerült diákok részére szeptember folyamán. A júliusi és augusztusi nyelvtanfolyam helyszíne: Magyarkanizsa, Óbecse, Újvidék, Ada, Zenta és Szabadka volt. A tanfolyam 80 iskolai órát foglalt magában. A képzést a 2014. július 2–14. közötti időszakban tudásszintfelmérés előzte meg, amelyet 5 helyszínen (Újvidéken, Szabadkán, Magyarkanizsán, Zentán és Óbecsén) szerveztek meg. A képzés mind a hat helyszínen megkezdődött összesen 9 csoporttal, de csak Óbecsén és Magyarkanizsán valósult meg teljes egészében. A tanfolyamra több mint 130 hallgató jelentkezett, a két helyszínen a tanfolyamot eredményesen végzett tanulók száma 37 volt, közülük 1 óbecsei tanuló részt vett ugyan a tanfolyamon, de nem ment ki a záróvizsgára.

Az őszi képzésre 53 elsőéves hallgató jelentkezett, aki az újvidéki Bölcsészettudományi Karon összesen 80 tanórán tanulták a szerb nyelvet. A képzést minden esetben egy szintfelmérő előzte meg, majd záróvizsgával fejeződött be. A képzés végeztével 29 hallgató záróvizsgázott sikerrel.

Magyar nyelvű felsőoktatás általános fejlesztése

Az Óbudai Egyetem, az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kara, valamint a Magyar Nemzeti Tanács együttműködésének keretében a 2012–2013. tanévben Szabadkán megindulhatott a magyar nyelvű informatikus mérnök-tanári mesterképzés, amelynek harmadik évfolyama a 2014–2015-ös évben kezdődött el. A jelentkezők zöme a szabadkai Műszaki Szakfőiskolán szerzett mérnöki oklevelet. Magyar állami támogatott hallgatói jogviszonyban kezdte meg a tanulmányait. Az idén már három szakon (informatika, gépészmérnök, villamosmérnök) indult kihelyezett mesterképzés az Óbudai Egyetemmel együttműködve. A hallgatók magyarországi diplomát kapnak, melynek honosítása egyelőre sajnos igen komoly akadályokba ütközik, mert a szerbiai felsőoktatási rendszer nem ismeri fel a szakfőiskoláról egyetemen való továbbképzés lehetőségét.

HIVATALOS NYELV- ÉS ÍRÁSHASZNÁLAT

A Magyar Nemzeti Tanács 2011. december 29-én egyhangúlag elfogadta a 2012–2017-es időszakra vonatkozó hivatalos nyelvhasználati stratégiáját, melynek fő fejlesztési célterületei a hivatalos nyelvhasználatot érintő jogszabályi háttér, a magyar közösségnek a nyelvi jogok és a magyar nyelv iránti viszonyulása, illetve a már meglévő jogszabályoknak a hatóságok részéről való hatékony(abb) alkalmazása. Ezek a fejlesztési célok több olyan szűkebb célt foglalnak magukban, mint amilyen a hivatalos nyelvhasználat hatékony és célirányos finanszírozási rendszerének, technikai feltételeinek megteremtése, a magyar nyelvhasználat minőségének javítása, a magyar közösség hivatalos nyelvhasználati jogainak hatékony érvényesítése, valamint a magyar nemzeti közösség nyelvi tudatának fejlesztése.

Szakfordításokat támogató projektumok

A Paragraf Lexszel való együttműködés

A Paragraf Lex elektronikus jogi adatbázis szolgáltatójával 2012-ben kötött együttműködési megállapodás folytatásaként továbbra is megjelennek magyar nyelvű jogszabályok. Tekintettel a 2014-es évben elfogadott nagyszámú új törvényre, illetve törvénymódosításra, a Magyar Nemzeti Tanács az együttműködési megállapodásban foglalt kötelezettségével összhangban összehangolta az adatbázisban lévő jogszabályokat a módosításokkal és kiegészítésekkel. Ezzel

összhangban 31 magyar nyelvű egységes szerkezetbe foglalt jogszabály és maguk a módosító törvények/jogszabályok érhetőek el teljes egészében megfelelően a szerb nyelvű hatályos változatoknak.

Jogszabályfordítás

A Magyar Nemzeti Tanács honlapján összesen 42 magyar nyelvű jogszabály érhető el, ezen felül pedig 13 nemzetközi szerződés (összesen 55 dokumentum). Jelen beszámoló lezárásának pillanatában pedig még további 2 törvény fordítása, illetve lektorálása zajlik.

Középiszkolai szakirányok, tantárgyak elnevezései

Tovább erősödött az iskolák és a Nyelvhasználati Bizottság együttműködése a középiszkolai szaktantárgyak és a középiszkolai szakirányok magyar nyelvű megfelelőinek megállapítása céljából, hiszen az iskolák továbbra is automatikusan küldik az újonnan bevezetett, de csak szerb elnevezésű tantárgyak, illetve szakirányok listáját magyar nyelvű kiegészítésre.

Pszichofizikai alkalmassági tesztelés magyarul

A Szerbiai Pszichológusok Társaságával együttműködve a Magyar Nemzeti Tanács 2014-ben megújította az együttműködési megállapodását a Tartományi Foglalkoztatási Titkársággal és a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálattal (NFSZ) az oktatásban foglalkoztatott jelöltek magyar nyelvű alkalmassági tesztelésének lehetőségéről. A projektum értelmében a Magyar Nemzeti Tanács továbbra is a magyar nyelven tesztelő pszichológusok bérének és utazási költségeinek térítését vállalta magára, míg az NFSZ a helyszínt és a technikai eszközöket biztosította. A Nagyikinda, Szabadka és Pancsova területén működő kirendeltségekben több mint 12 jelölt vett részt a magyar nyelvű tesztelésen 4 pszichológus közreműködésével 2014. december 31-éig, azaz az együttműködési megállapodás lejártáig. Az előző évekhez képest a jelöltek száma látványosan csökkent az oktatási intézményekben meghirdetett létszámstop miatt. A Magyar Nemzeti Tanács december közepén kezdeményezte a szerződés megújítását, melyet az aláíró felek támogattak. Jelenleg a szerződéskötés folyamatban van.

A jogosítvány megszerzéséhez szükséges elméleti vizsgakérdések fordítása

A Magyar Nemzeti Tanács több bejelentés alapján még 2013-ban kezdeményezte a jogosítvány megszerzéséhez szükséges elméleti vizsgakérdések magyar nyelvre fordítását a Belügyminisztérium illetékes Közlekedésrendészetnél. 2014-ben a fordítások elkészültek, és lektorálásra kerültek, jelenleg pedig a Belügyminisztérium illetékesei a magyar nyelvű vizsgakérdések informatikai feldolgozását végzik azok honlapon történő, hivatalos közzététele céljából.

Honlapfordítási pályázat közzállalatoknak

A Magyar Nemzeti Tanácsnak ez a kísérleti projektuma 2014-ben került először meghirdetésre önkormányzati alapítású közzállalatok részére honlapjaik magyar nyelvre fordításának céljából. A beérkezett 10 pályázati kérelemből 5 közzállalat pályázatát támogatta a pályázatot elbíráló bizottság.

Úrlapfordítás

A szabadkai városi ombudsmannal való együttműködés eredményeként a Magyar Nemzeti Tanács támogatta a szabadkai Szabálysértési Bíróság egyes űrlapjainak és Szabadka város szociális jogokról szóló útmutatójának a magyar nyelvre történő fordítását.

Tájékoztató programok

Terjesztésre került a *Jezička prava u Srbiji (Pravila, saveti i praksa službene upotrebe jezika nacionalnih manjina u Srbiji)* című kiadvány, amely valójában a Magyar Nemzeti Tanács *Nyelvi jogaink Szerbiában (Anyanyelv-használati útmutató)* című nyomtatványának újra gondolt, szerb nyelvű változata, és amelynek célközönsége inkább a bíróságokon, közhivatalokban foglalkoztatottak, mintsem az ügyfelek. A 4000 példányban nyomtatott kiadvány a korábbihoz hasonló tematikus fejezeteken át, vicces illusztrációk kíséretében mutatja be a nyelvi jogokat azzal a különbséggel, hogy jól látható módon kiemeli a hatályos és az adott nyelvi jogi kérdést szabályozó jogszabály idevágó rendelkezéseit. A kiadványcsomagokat a Vajdaság AT területén minden olyan helyi önkormányzat, egészség- és nyugdíjbiztosító, adóhivatal, valamint rendőrkapitányság megkapta, amelynek székhelye szerint a magyar nyelv hivatalos használatban van.

Nyelvi jogaink Szerbiában – társadalmi célú felhívások

A Magyar Nemzeti Tanács még 2013-ban megbízta a Pannon Alapítványt, hogy 8 társadalmi célú felhívást készítsen a *Nyelvi jogaink Szerbiában* című Magyar Nemzeti Tanács kiadványa alapján (a témák: a magyar nyelvű önkormányzati ügyintézés, névhasználat, bírósági eljárás, tolmácsolás, többszintű kommunikáció, szerződések, azaz magánokiratok nyelve, jogsértések kezelésének módja a Magyar Nemzeti Tanács révén). A sugárzást még 2013 folyamán elkezdte a Pannon RTV, amelyet 2014 első felében is folytatott (eleinte csak naponta egyszer-kétszer, később azonban már napi négy alkalommal volt látható valamelyik kérdéskör a televízióban, és naponta háromszor hallható a rádióban). A Magyar Nemzeti Tanács ezen felül eljuttatta a kisfilmeket tartalmazó DVD-t minden magyar nyelven is sugárzó vajdasági kistérségi médiumnak, valamint minden magyar nyelven is oktató középiskolába mint középiskolai tanítási segédletet az alkotmány- és állampolgári jog elnevezésű tantárgyhoz.

Egyéb közösségi programok

Jogi-tudományos tanácskozás magyar nyelven

2014-ben első ízben a hagyományos magyar nyelvű jogi szeminárium társszervezője a Magyar Nemzeti Tanácson kívül a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság helyett a belgrádi Union Egyetem újvidéki székhelyű Dr. Lazar Vrkatić Jogi és Üzleti Tanulmányok Kara volt. A felsőoktatási intézmény bevonásával a szeminárium hivatalosan is tudományos tanácskozási jelleget kapott, és így a Tartományi Tudományügyi Titkárság is támogathatta pályázatán. A tanácskozásra 2014. június 12–14. között került sor Palicson 30 résztvevővel. A *területi és nem területi autonómia* című magyar nyelvű jogi-tudományos tanácskozás nemzetközi jellegét fokozta, hogy a Magyarországon és az Európai Unió szerveiben kutató szakemberek is előadtak. Az elhangzott előadások szerkesztett változatát, a tavalyi évhez hasonlóan, a *Létünk* című folyóirat különszámában is megjelentette.

Fiatalok és a hivatalos nyelvhasználat kapcsolatát érintő programok

Az idén is odaítélték a Középiskolások Művészeti Vetélkedőjének publicisztikai szekcióján belül a Magyar Nemzeti Tanács különdíját. A diákok gyakorlati útmutatót kaptak ahhoz, hogy miként dolgozzák fel a két megadott témát: *A magyar nyelv használata a hivatalokban, közintézményekben* és *A magyar nyelv használata az önkormányzat területén található feliratokon*. A cél az volt, hogy a diákok szűkebb környezetükben kutatást végezzenek arról, miként érvényesülnek a nyelvi jogok a két megadott területen.

A magyar nyelv ismeretének és a nyelvi jogok tiszteletben tartásának az ellenőrzése, támogatása

A Szia! Jó napot! Viszlát! című magyarnyelvkönyv-csomag kiegészítése

A Magyar Nemzeti Tanács támogatásával a Forum Könyvkiadó Intézet 2013-ban két magyarországi szerző, Hetesy Bálint és Gyöngyösi Livia, valamint egy szerbiai társszerző, dr. Andrić Edit által összeállított *Szia! Jó napot! Viszlát!* című magyar nyelvű könyvet adta ki, melynek egyik főjellemzője a nem magyar anyanyelvűek magyar nyelvre oktatása. A nyelvű könyv része még egy gyakorló könyv és egy hanganyagokat tartalmazó DVD, 2014-ben elkészült és forgalomba került a tanári kézikönyv is (300 példányban) úgyszintén a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával. A nagy érdeklődésre való tekintettel a múlt évben a kiadó előkészítette a nyelvű könyvcsomag második kiadását is.

Nyelv(rend)őrség

A nyelvi iroda létrehozását támogató, 2014-ben nemzeti jelentőségű programnak nyilvánított nyelv(rend)őrség keretében két, egy észak-bácskai és egy észak-bánati fiatal járta a Vajdaság azon helyi önkormányzatait, amelyek területén a magyar nyelv részben vagy pedig teljesen hivatalos használatban van, és ellenőrizte a magyar nyelv hivatalos használatának gyakorlatát. Mindez magában foglalta minden közmegbízást végző intézmény – beleértve a közszolgálatokat is – ellenőrzését, azaz a helyi közigazgatási hivatalon, illetve egyéb önkormányzati szervén (pl. szociális központ) kívül a közvállalatoknak, bíróságoknak, iskoláknak, egészségháznak, a biztosítási alap helyi kirendeltségeinek a meglátogatását. A „nyelvrendőrök” a hivatalos nyelv- és íráshasználatról szóló törvény rendelkezéseit követve dokumentálták a nyilvános külső feliratokat és nyilvános belső információs táblákat; szóbeli kommunikációt kezdeményeztek, lehetőség szerint úrlapokat gyűjtöttek. Egy-egy önkormányzat feltérképezése során a digitális fotók mellett részletes jegyzőkönyv készült. A „nyelvrendőrök” március és december között, tíz hónap leforgása alatt 31 helyi önkormányzatot kerestek fel összesen 271 településen (beleértve magukat a községeket, illetve városokat is). Az intézményeken kívül mind a közfeliratok, mind az utcanevek, idegenforgalmi jelzések és közlekedési jelzőtáblák is dokumentálásra kerültek. Jelenleg az adatok feldolgozása és az önkormányzatokra lebontott fejlesztési javaslatok előkészítése folyik.

Jogsegély a nyelvi jogok érvényesítése terén

A feltételezett, majd bebizonyosodott nyelvi jogsértések vonatkozásában az előző összetételű Magyar Nemzeti Tanács Közigazgatási Hivatala kivétel nélkül eljárást kezdeményezett a Köztársasági Polgári Jogvédőnél vagy a Tartományi Ombudsmannál, de emellett folyamatos volt az együttműködés a helyi jogvédőkkel is (Topolya, Szabadka). A jogsértésekről polgári bejelentések, sajtó vagy pedig személyes tapasztalás útján tájékozódott, de közreműködött olyan esetekben is, melyeknél a személyes konzultáció elegendő volt a nyelvi jogsértés elhárítására

(általában a magyar nyelvű írásbeli vagy szóbeli kommunikációra való jog megsértése kapcsán került erre sor).

2014-ben 5 hivatalos eljárás zárult le az ügyfél, illetve az őt képviselő Magyar Nemzeti Tanács javára:

- személynévre való jog megsértése (Köztársasági Polgári Jogvédőnél indított eljárás),
- magyar nyelvű logopédus kirendelésének elutasítása (Tartományi Ombudsmannál és egyidejűleg az Esélyegyenlőségi Biztosnál indított eljárás).
- dologi jogok megsértése hibás fordítás következményeként (Tartományi Ombudsmannál indított eljárás),
- magyar nyelvű űrlapok hiánya (Topolyai Községi Ombudsman).

Egy eljárás esetében a Tartományi Ombudsman nem állapított meg jogsértést (magyar nyelvű szóbeli kommunikációra való jog megsértése a rendelőben).

A fentiekén kívül a Magyar Nemzeti Tanács személyes közbenjárásának az eredményeként, azaz jogvédő szerv bevonása nélkül további nyolc panasz esetében a jogsértő szerv elhárította a jogsértést.

A Magyar Nemzeti Tanács több esetben hívta fel a hozzá tartozó intézmények figyelmét a helyes nyelvhasználatra, de ugyanúgy kapcsolatban állt bíróságokkal, önkormányzatokkal és egyéb állami szervekkel a futó stratégiai projektumok végrehajtása kapcsán. Ilyen volt például a rendőrkapitányságok tájékoztatása a kétnyelvű személyi igazolvány kiadására vonatkozó kötelezettségükről.

KULTÚRA

A Magyar Nemzeti Tanács 2011. november 22-én egyhangúlag fogadta el a 2012–2018 közötti időszakra vonatkozó kulturális stratégiát, amelynek 2014. évi fejlesztési céljairól készült ez a mostani beszámoló.

Stratégiai célok, értékelvek, prioritások

Örökségvédelem

Emlékhelyek létesítése, felújítása

Aracsi puszta templom

2014-ben folytatódott az aracsi templomrom, a kolostor és a településrészek konzerválási, rekonstruálási, restaurálási és prezentálási tervdokumentumainak a kiegészítése, teljessé tétele. A Magyar Nemzeti Tanács támogatásával a helyszínen napelemes térkamerák felszerelésére került sor 380.000,00 dinár összegben, de folytatódott a templom belső oszlopainak konzerválása és a rózsablak rekonstrukciója és konzerválás is. A teljes projektum megvalósítása hosszú távú, és magában foglalja a templom, a kolostor és a település rendszerszerű régészeti feltárását, látogató- és kutatóközpont építését, továbbá a templom környékén a földterületek felvásárlását, illetve cseréjét.

A szabadkai zsinagóga felújítása

A szabadkai Jakab és Komor téri zsinagóga kulturális tartalmairól 2014 március végétől egy aktualizált alapítvány vezet gondot, a nyolc tagú Szabadkai Zsinagóga Alapítvány, amelybe a Magyar Nemzeti Tanács két tagot delegált.

Magyarország kormánya számára a kultúra területén is stratégiai partner a Magyar Nemzeti Tanács, amely nemzetileg kiemelt jelentőségű projektumként tűzte ki a szabadkai zsinagóga felújítását. A zsinagóga belső terének teljes felújításához szükséges anyagi eszközöket 100 millió forint értékben a magyar kormány céleszközként a Magyar Nemzeti Tanács részére utalta át a 2014-es évben azzal, hogy a munkálatokat 2017 szeptemberéig be kell fejezni. A munkálatok folytatására a 2015-ös évben további 400 millió forint értékű támogatás érkezik.

Kosztolányi Emlékpark

A Magyar Nemzeti Tanács saját eszközeiből és pályázati pénzekből valósította meg Szabadkán kiemelt nemzeti jelentőségű projektumát. A Kosztolányi Emlékparkot 2014. március 28-án ünnepélyes keretek között adták át a közönségnek.

A Szentháromság-szobor restaurálása

Szabadka első köztéri szobrának eredeti helyére való visszahelyezési és restaurálási munkálatait a Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es évben nemzetileg kiemelt jelentőségű projektumként tűzte ki célul, amelyre a magyar kormány 12,5 millió forintot hagyott jóvá.

A szoboregyüttes 1964 óta a Szent Teréz-székesegyház és a püspökség épülete közötti parkban volt látható, innen már részlegesen elszállították, hogy a szükséges restaurálási folyamatokat elvégezhessék rajta.

Szabadka város nyilvános emlékműveinek fenntartásával megbízott bizottsága 2013-ban egyhangúlag fogadta el a Magyar Nemzeti Tanács javaslatát, miszerint a szabadkai Szentháromság-szobornak vissza kell kerülnie az eredeti helyére.

Vajdasági magyar kulturális örökség programjai

Magában foglalja a kulturális örökségeink megőrzéséért tett lépéseket, felújításokat a következő projektumok esetében:

A topolyai Kodály Zoltán Magyar Művelődési Központ felújítása

A Magyar Nemzeti Tanács 2014-es rendes költségvetéséből 500.000,00 dinárral támogatta a topolyai Kodály Zoltán Magyar Művelődési Központ székházának felújítási költségeit.

A zentagunarasi színházterem felújítása

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 100.000,00 dinárral támogatta a Gracza János Színjátszó és Irodalmi Egyesületen keresztül a zentagunarasi színházterem színpadi világításának felújítását és a kapcsolótábla cseréjét.

A gombosi tájház felújítása

A Magyar Nemzeti Tanács saját költségvetéséből 350.000,00 dinárral támogatta a higiénés helyiségek kialakítását, valamint két szoba és a búbos kemence autentikus felújítását a gombosi tájházban.

Móricz Zsigmond Magyar Művelődési Egyesület székházának udvarrendezése

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 250.000,00 dinárral támogatta a doroszlói Móricz Zsigmond Magyar Művelődési Egyesület kibővített udvara rendezési tervének elkészítési költségeit.

A csantavéri színházterem felújítási tervazete

A Magyar Nemzeti Tanács saját költségvetéséből 120.000,00 dinárral támogatta a csantavéri színházterem felújítási tervazete elkészítésének költségeit.

Vajdasági magyar szellemi kulturális örökség programjai

Magában foglalja szellemi kulturális értékeink ápolását különböző rendezvényeken, projekteken keresztül a stratégiával összhangban.

Kosztolányi-napok

A Magyar Nemzeti Tanács 2014. évi nemzetileg kiemelt jelentőségű programja a kiemelt jelentőségű Kosztolányi-napok rendezvény. A Magyar Nemzeti Tanács magyarországi forrásokból 2 millió forinttal támogatta a 2014. évi rendezvény szervezési költségeit. A támogatásból sikerült fedezni a *Séta Kosztolányival* című kötet megjelenését is.

Ezüst csengő vajdasági egyházi gyermek- és ifjúsági kórusok találkozója valamint szakmai konferencia a kórusvezetők részére

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 100.000,00 dinárral támogatta az Ezüst csengő elnevezésű, Magyar Nemzeti Tanács által kiemelt jelentőségű kulturális rendezvényt nyilvánított, 2014. október 18-án a Munkás Jézus – Római Katolikus Plébánia szervezésében Moholon megrendezett rendezvényt.

Könyvtárak

Bibliobusz program – a Szabadkai Városi Könyvtár fiókkönyvtárának ésszerűsítő programja

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 400.000,00 dinárral támogatta a Szabadkai Városi Könyvtár fiókkönyvtárának ésszerűsítő programját. A Magyar Nemzeti Tanács és Szabadka város jóvoltából a könyvtár egy karaván típusú gépkocsit vásárolhat, melynek köszönhetően lehetővé válik a fiókkönyvtárak időnkénti ellátása új könyvekkel.

Könyvtáraink magyar könyvállományának gyarapítása

A Magyar Nemzeti Tanács saját költségvetéséből 5 millió dinárral támogatta nyolc könyvtár esetében (Bieliczky Károly Városi Könyvtár, Zombor; Branislav Nušić Népkönyvtár, Törökkanizsa; Csóka Művelődési és Oktatási Központ könyvtári részlege; József Attila Könyvtár, Magyarakanizsa; Juhász Erzsébet Könyvtár, Topolya; Kishegyesi Könyvtár; Szabadkai Városi Könyvtár; Zentai Városi Könyvtár) a magyar nyelvű könyvek vásárlását, ezzel téve eleget a stratégiában is megfogalmazott célkitűzésnek: a könyvtárak magyar nyelvű könyvekkel történő gyarapításának

Juhász Erzsébet Könyvtár névváltoztatásával járó költségek támogatása

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 60.000,00 dinárral támogatta a topolyai Juhász Erzsébet Könyvtár névváltoztatással járó költségeit: az illetékeket, az intézmény bélyegzőinek kidolgozásával járó költségeket, a névtáblák cseréjét, valamint az új logó megtervezését.

Múzeumok

Vajdasági Magyar Képtár 1830–1930

A *Vajdasági Magyar Képtár 1830–1930* című állandó tárlat 2014. március 28-án nyílt meg a Szabadkai Városi Múzeumban. A kiállítás azoknak a magyar nemzetiségű, illetve a magyar művészettörténethez jelentősen hozzájáruló művészeknek az alkotásait dolgozza fel és mutatja be, akik a mai Vajdaság területén születtek, alkottak, kiállítottak 1830 és 1930 között. Olyan

alkotókat is felölel, akiknek az említett korszakban keletkezett alkotásuk más úton került különféle vajdasági közgyűjteményekbe, illetve magántulajdonba.

A Vajdasági Magyar Képtár kialakítása 2012 óta a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt nemzeti jelentőségű programja, melyet a Magyar Nemzeti Tanács anyaországi forrás révén 60 millió forinttal támogatott.

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet programjai

Párbeszéd – rendhagyó irodalmi órák a szöveg vonzásában

A Magyar Nemzeti Tanács által kiemelt nemzeti jelentőségű program célja a gyermekek és a fiatalok érdeklődésének és kíváncsiságának felkeltése az irodalmi mű, a művészetek, de mindenekelőtt az olvasás iránt; kreativitásuk és képzeletük mozgósítása; az ismeretek összekapcsolása; valamint annak elősegítése, hogy minden egyes tanuló személyes kapcsolatba kerüljön az irodalommal: párbeszéd alakuljon ki diák és előadó, diák és előadóművész között. 2014. május 13-a és december 16-a között 60 előadás megtartására került sor Adán, Moholon, Péterrévén, Tornyoson, Zentagunarason, Felsőhegyen, Törökfaluban, Csókán, Padén, Horgoson, Kispiacon, Szabadkán, Szajánba, Újvidéken, Martonoson, Oroszlámoson, Törökkanizsán, Zentán, Oromhegyesen, Tótfaluban, Oromon, Magyarkanizsán, Óbecsén, Temerinben, Tiszakálmánfalván, Bácskertesén, Szilágyin, Gomboson, Doroszlón, Bezdánban, Nemesmiliticsen, Ürményházán, Székelykevéen, Totontálvásárhelyen, Nagykikindán, Bácsföldváron, Bajsán, Kúlán, Topolyán, Tiszaszentmiklóson és Csantavéren.

Összesen 4169 felsős diák találkozhatott rendhagyó irodalmi órán a XIX. század magyar költőinek műveivel a népköltészetnek és a kortárs magyar irodalom alkotásainak a segítségével. Az interaktív irodalomórákat Krnács Erika magyartanár, dramaturg, előadóművész, Hajnal Anna magyartanár, biblioterapeuta, könyvtáros, verséneklő és Zsoldos Ervin zeneszerző, muzsikus, verséneklő tartja.

A Magyar Nemzeti Tanács által kiemelt nemzeti jelentőségű programra a Bethlen Gábor Alap 3 millió forint támogatást adott.

Az Énekelt Versek XIX. Zentai Fesztiválja

2014-től a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt nemzeti jelentőségű programja, amely a vajdasági magyarság egyik legnépszerűbb, főleg fiatalok részvételére számító nagyrendezvénye. Jellegét tekintve művészeti és szórakoztató, hiszen amellet hogy művészi értékeket hordoz, célja a közönség szórakoztatása, mégpedig a lírai élmények elmélyítésével. A három-négy napos rendezvény zentai (verseny- és gyermekprogram, gálaműsor, zenés áhítat) és vajdasági helyszíneinek programjait (a külföldi fellépők tájolása évente négy-öt helyszínen) átlagban másfél ezer néző tekinti meg.

Mivel a fiatalokat, szórakozásukat a zene nagymértékben jellemzi és neveli, a fesztivál elsődleges célja lírai és zenei anyanyelvük erősítése és fejlesztése, valamint az a szándék, hogy minél több fiatal figyelmét felkeltse az igényes és értékes vajdasági magyar kortárs költészet és dallamanyag iránt. A versenyprogramban való részvétel feltétele ugyanis, hogy a versenyzők műsorán legalább három megzenésített vers szerepeljen. Ezek közül az egyik mindig a szervezők által megadott költő verse.

A Magyar Nemzeti Tanács által kiemelt nemzeti jelentőségű programra a Bethlen Gábor Alap 2 millió forint támogatást nyújtott, míg a Magyar Nemzeti Tanács 150.000 dinárt adott.

Az 1941–1948-as időszakra vonatkozó kutatások

Az 1941–1948-as időszakra vonatkozó szerbiai levéltári kutatások egységes adatbázisba való rendezésének és publikálásának 2014. évi célja a Vajdaság településeinek elkövetett gyilkosságok és más megtorló intézkedések levéltári forrásainak további intenzív kutatása volt, hogy az év végéig sikerüljön az áldozatok minél teljesebb névsorát összeállítani, valamint az így feltárt adatokat nyomdai kiadásra feldolgozni és publikálni. A kutatások ugyanis jelenleg abba a fázisba érkeztek, amikor az elvégzett munka összehangolása, rendezése, összegezése és nyilvánosság elé tárása nélkülözhetetlen. Fontos feladatunk maradt még az 1944–45-ös ártatlan áldozatok tömegsírijainak műholdas, számítógépes globális helymeghatározása (GPS-koordináták megadásával) és ideiglenes megjelölése is.

Az 1941–1948-as időszakra vonatkozó visszaemlékezés-gyűjtés – ismertebb nevén oral history – olyan mennyiségű és tartalmú interjúkat, visszaemlékezéseket hozott a felszínre, amelyek lehetővé teszik a korábbi (téves) gyakorlattal való szakítást, amikor az eseményeket kizárólag az áldozat vagy a győztes szemszögéből láttatták.

A Magyar Nemzeti Tanács által kiemelt nemzeti jelentőségű programra a Bethlen Gábor Alap 3 millió forint támogatást nyújtott.

Papír- és iratrestaurátor-műhely

Az infrastrukturális fejlesztés célja: levéltári és könyvtári iratok, dokumentumok, könyvek, fényképek mentése és megóvása, valamint a füst és a tűz által okozott szennyeződések letiltása, gombamentesítése, restaurálása és tömeges savtalanítása; továbbá a levéltári anyag számára kedvező, stabil raktárklíma biztosítása a relatív páratartalom és a hőmérséklet rendszeres ellenőrzése és a mért adatok regisztrálása egy mozgatható nedvesség- és hőmérsékletmérő segítségével. A műhely gépei, berendezései, felszerelései: 3 db kerámialtalpas vasaló, valamint 1-1 db asztali karos vágógép, asztali tekerős prés, szárítóállvány, HEPA-szűrős porszívó, nedvesség- és hőmérsékletmérő, A3-as laminológép és savtalanító berendezés vegyszerekkel.

A Magyar Nemzeti Tanács által kiemelt nemzeti jelentőségű programra a Bethlen Gábor Alap 1.200.000 forint támogatást nyújtott.

Néprajzi hagyatékok feldolgozása

A néprajzi hagyatékok feldolgozásának megkezdése intézményünkben Bodor Anikó jeles népzenekutató halála után kezdődött el, és tavaly Burány Béla és Tripolsky Géza néprajzkutatók hagyatékának a feldolgozásával folytatódott. A digitalizált dokumentumok egy központi adatbankba, azaz egy virtuális vajdasági magyar néprajzi archívumba kerülnek.

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 100.000,00 dinárral támogatta a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet programjának folytatását – néprajzi hagyatékok feldolgozását, digitalizálását, központi adatbankba helyezését.

A folklorizmus archívuma

A folklorizmus archívuma létrehozásának megkezdése már elkezdődött. Intézetünkben jelenleg az egész vajdasági magyarságot mozgósító rendezvények közül a Durindó és Gyöngyösbokréta, valamint a Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny archiválása folyik. Szándék van rá, hogy ez a munka kiterjedjen más folklórjelenségek (Köketánc, Szólj, síp, szólj!, a vajdasági betlehemes találkozók, a vőfélyek találkozói, illetve a vajdaság területén szervezett kézműves tanfolyamok, műhelyek, hagyományápoló csoportok tevékenysége stb.) archiválására is.

A Tanács 2014-es rendes költségvetéséből 100.000,00 dinárral támogatta a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet programjának folytatását – az egész vajdasági magyarságot

megmozgató rendezvények dokumentumainak rendszerezését, önálló archívum létrehozásának folytatását.

Újvidéki Rádió, Szabadkai Rádió archívumának átmentése

Az archiválási munka 2014-ben Vékás János magángyűjteményének a felhasználásával folytatódott. A most archivált életútinterjúk tizenhárom vajdasági magyar értelmiségijének mindegyike (Borbély János, Bori Imre, Bosnyák István, Burányi Nándor, Fehér Ferenc, Kohlmann Anna, Kongó Tivadar, Kovács Károly, Podolszki József, Tolnai Ottó, Tomán László, Utasi Csaba és Végel László) számára meghatározó fontosságúak voltak az 1960-as évek.

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 100.000,00 dinárral támogatta a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet programjának folytatását – a hangzó anyag archiválását.

Vajdasági magyar digitális irodalmi arcképcsarnok (VMDIA)

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 100.000,00 dinárral támogatta a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet programjának folytatását – a kiemelkedő vajdasági magyar művészek adatbázisa kialakítási munkálatainak folytatását, digitális adatbankok építését. Az internetes adatbázis és irodalmi portál létrehozásának első fázisában regionális irodalmunk fiatal alkotóinak életrajza és a munkásságukra vonatkozó bibliográfia készült el.

Vajdasági/Délvidéki Vajdasági Magyar Kulturális Kalauz –

Képzletbeli utazás kulturális tájainkon

Vajdasági/Délvidéki Magyar Kulturális Kalauz – Képzletbeli utazás kulturális tájainkon munkacímű projekt nagyszabású kiadói terv, melyet alapos és részletes kutatómunka előzött meg, és amely az alábbi témakörök összegyűjtését és rendszerezését vállalta magára, valamint képileg és hangzó anyaggal dokumentálta, nyomtatásra előkészítette: A projekt keretében egy ötszázoldalas, reprezentatív, monografikus könyv kiadására kerül sor az alábbi fejezetcímekkel: *I. Fedezz fel! 1. Bicikliutak, 2. Fesztiválok, 3. Gasztronómia, 4. Borászat, 5. Palicsfürdő és az Állatkert, 6. Építészeti emlékek, 7. Irodalmi utcák, 8. Írói emlékházak, 9. Köztéri szobrok, 10. Emlénapok, 11. Városok, falvak, 12. Intézmények, 13. Iskolai kirándulások: Határtalanul! II. A természet teste. 1. Szabadkai Homokvidék Tájvédelmi Terület, 2. Horgos, madárvilág, Kamaráserdő, 3. Szelevényi puszták természeti rezervátum, 4. Ludasi tó, 5. Jegricska – Négy sziget különleges természetvédelmi terület, 6. Sósokópó, 7. Egyházaskér és környéke, 8. Csóka és környéke, 9. Fák, fafajták, 10. Folyók, csatornák, hidak, zsilipek. III. Belső utazás. 1. Utazók, útirajzok, 2. Vasút, 3. Hajó, 4. Fiáker, villamos, bicikli. IV. Szólíts meg! 1. Népmese, 2. Zene, 3. Tájékp, 4. Digitalizáció.*

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 300.000,00 dinárral támogatta a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetet a Bácska, Bánát és Szerémség körbejárásáról szóló kötet összeállításában az egyetemes magyarság értékeinek bemutatásával.

Digitalizálás – A magyar érdekeltségű közgyűjteményi

kompetenciaközpontok hardver- és szoftverfejlesztése

A magyar érdekeltségű közgyűjteményi kompetenciaközpontok hardver- és szoftverfejlesztésének célja digitális formában is elérhetővé tenni régióink magyar vonatkozású szellemi örökségét; szabadon, hozzáférhető módon segíteni a kutatást, a képzést, az önképzést; megfelelni a nemzeti kultúra megőrzésére irányuló feladatoknak.

A Magyar Nemzeti Tanács saját költségvetéséből 2.000.000,00 dinárral támogatta a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetet az intézet közreműködésében létrehozott közgyűjteményi kompetenciaközpontok hardver- és szoftverfelszereltsége felújításának tekintetében.

Értékteremtés

Hivatásos színházak

A Magyar Nemzeti Tanács a stratégiával összhangban a 2014-es rendes költségvetéséből 1.500.000,00 dinárral támogatta a Szabadkai Népszínház Magyar Társulata, a Zentai Magyar Kamaraszínház, az Újvidéki Színház és a Kosztolányi Dezső Színház 2014. évi tájolási programját, valamint 3 millió dinárral segítette a Zentai Magyar Kamaraszínház működési költségeit.

Kosztolányi Dezső Színház – Desiré fesztivál

A Kosztolányi Dezső Színház 2014 novemberében immár hatodik alkalommal rendezte meg a Desiré Central Station nemzetközi színházi fesztivált, ezúttal „Dead or alive” címmel.

A Magyar Nemzeti Tanács nemzetileg kiemelt jelentőségű programjai között magyarországi forrásokból 10 millió forinttal támogatta a rendezvény szervezési költségeit.

Tanyaszínház

A Magyar Nemzeti Tanács 2014. évi költségvetéséből 500.000,00 dinárral, magyarországi forrásokból, nemzetileg kiemelt projektumai között pedig 6 millió forinttal támogatta a Tanyaszínház 2014. évi bánáti turnéját.

Forum Könyvkiadó Intézet

Szerb-magyar középszótár

Tízéves közös munka eredményeként készült el dr. Mirjana Burzan újvidéki nyugalmazott egyetemi tanár és dr. Kacziba Ágnes szegedi egyetemi docens szerb–magyar középszótára, amely több mint 33 ezer szócikket tartalmaz, azon belül körülbelül 6500 kifejezést, terminust és 2250 frazeologizmust. A szótár nagy segítséget jelent mind a diákoknak, mind az egyetemistáknak, mind pedig azoknak, akik magyarul vagy szerbül tanulnak.

A Magyar Nemzeti Tanács saját költségvetéséből 3,6 millió dinárral támogatta a szerb-magyar középszótárra vonatkozó szerzői tiszteletdíjakkal járó költségeket. A középszótár kiadója a Forum Könyvkiadó Intézet, amely egyben az adathordozó felületeken való megjelenést is koordinálja, valamint gondozza a kéziratot szerb nyelvű lektort is alkalmazva.

Gion Nándor regénypályázat

A Magyar Nemzeti Tanács saját költségvetéséből 250.000,00 dinárral támogatta a 2013. évi Gion Nándor-novellapályázat eredményeként, a bírálóbizottság által kiadásra javasolt magyar nyelven írt alkotások kiadási költségeit, ezen belül a nyomdaköltségeket és tiszteletdíjakat a Forum Könyvkiadó Intézet közreműködésében.

Képzőművészeti monográfiák

A Magyar Nemzeti Tanács saját költségvetéséből 200.000,00 dinárral támogatta a Forum Könyvkiadó Intézet Telcs Edéről és Juhász Árpádról szóló képzőművészeti monográfiáinak megjelenését.

Meghívásos regénypályázat

A Tanács rendes költségvetéséből 150.000,00 dinárral támogatta a Forum Könyvkiadó Intézet 2014. évi meghívásos regénypályázata kéziratleadásának költségeit. A regénypályázat meghívott szerzői Barlog Károly, Bicskei Gabriella és Dudás Károly voltak.

Középiskolások Művészeti Vetélkedője

A Középiskolások Művészeti Vetélkedője egy olyan regionális szintű vetélkedő, amelyhez hasonló szélesebb környezetünkben sincs. A vajdasági magyar középiskolások a legkülönbözőbb művészeti ágakban tudnak vetélkedni, amelyek azután egy közös programban összpontosulnak.

A Magyar Nemzeti Tanács 2014-től a nemzetileg kiemelt jelentőségű programjai között magyarországi forrásokból 3 millió forinttal támogatta az immár negyvenhetedik alkalommal megrendezésre kerülő KMV szervezési költségeit.

Vajdasági Magyar Cserkészszövetség nyári és téli toborzó tábora

A Tanács nemzetileg kiemelt jelentőségű programjai között magyarországi forrásokból 2.300.000,00 forinttal támogatta a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség nyári és téli toborzó táborának szervezési költségeit.

Novem Színházi Szervezet – „Heti egy alkalom, napi három előadás két csapatban”

A Magyar Nemzeti Tanács rendes költségvetéséből 300.000,00 dinárral támogatta a két helyszínen megrendezésre kerülő középiskolások részére szervezett improvizációs játékot, mely a törökkanizsai Novem Színházi Szervezeten keresztül valósult meg.

Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója

A Magyar Nemzeti Tanács kiemelt jelentőségű nemzeti programja, melynek szervezője a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet. A 2014. évben XIX. alkalommal megrendezésre került Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozójának házigazdája a szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület volt. A rendezvény magyarországi forrásokból 3 millió forint támogatásban részesült. A Magyar Nemzeti Tanács saját költségvetéséből 100.000,00 dinárral támogatta a Magyar Nemzeti Tanács által évente kiosztott tájolási különdíjat, melyet az idén a nagyikindai Egység Művelődési Egyesület József Attila színjátszó csoportja érdemelt ki.

Deszkára fel! – Képzéssorozat amatőr rendezőknek

A rendezvény szervezői a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, védnöke a Magyar Nemzeti Tanács. 2014-ben a 8 hétvégén át tartó, 60-60 órás képzéssorozat az amatőr rendezőknek szólt három helyszínen (Szabadka, Újvidék, Nagybecskerek). A Deszkára fel! képzéssorozatot a Magyar Nemzeti Tanács anyaországi források segítségével támogatta, és kiemelt jelentőségű nemzeti programjaként tartja számon, amely a 2014-es évben 4 millió forint támogatásban részesült.

Kiemelt díjak

A Tanács rendes költségvetéséből 100.000,00 dinárral támogatta az alábbiakban felsorolt díjakkal járó költségeket:

Híd díj

A Forum Könyvkiadó Intézet Híd Irodalmi Díja.

Forum képzőművészeti díj

A Forum Könyvkiadó Intézet képzőművészeti díja.

Pataki-gyűrű díj

Az évad legjobb színészenek járó díj a Szabadkai Népszínházon közreműködésével kiosztva.

Bazsalikom műfordítói díj

A sziváci Szenteleky Kornél Magyar Művelődési Egyesület Bazsalikom műfordítói díja.

Hagyományőrzés

Durindó és Gyöngyösbokréta

A Durindó és Gyöngyösbokréta Fesztivál a vajdasági magyar népzenei együttesek és szólisták, néptáncsoportok hagyományápoló és hagyományőrző, ifjúsági és felnőtt kategóriájú szemléje. A fesztiváli műsor két részből áll: a népzenei együttesek és szólisták a Durindón, a néptánc együttesek pedig a Gyöngyösbokrétán mutatják be műsorukat. A Gyöngyösbokréta műsorában a néptánc együttesek mellett népszokásokat előadó csoportok is szerepelhetnek. Ezen a fesztiválon minden évben 2200–2400 résztvevő lép színpadra. Ekkora létszámmal nemcsak a Vajdaság, hanem a Kárpát-medence legnagyobb népzenei és néptáncos megmozdulásává nőtte ki magát, ugyanakkor tanúskodik a vajdasági magyarság hagyományai és kultúrája megőrzése melletti elkötelezettségéről. A Durindón általában 100–120 népzenei, a Gyöngyösbokrétán 30–35 néptáncos produkció tekinthető meg.

A Magyar Nemzeti Tanács nemzetileg kiemelt jelentőségű rendezvényeként magyarországi forrásokból 1.460.000,00 forinttal támogatta a 2014. évi Durindót, melynek házigazdája a muzslyai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület volt, és 2.040.000,00 forinttal a 2014. évi Gyöngyösbokrétát, melynek házigazdája a nagybecskereki Petőfi Magyar Művelődési Egyesület volt.

Évfordulók, tematikus megemlékezések

Ács József-emlékülés

A Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 100.000,00 dinárral támogatta a Topolyai Múzeumban létrehozott *Ács József 100* című retrospektív kiállításához kapcsolódó és a vajdasági magyar képzőművészet napja alkalmából 2014. október 24-én megrendezésre került emlékülés szervezési költségeit.

100 éve született Ács József

A Magyar Nemzeti Tanács saját költségvetéséből 200.000,00 dinárral támogatta az *Ács József 100* című, Topolyán és Zentán bemutatott retrospektív kiállítások anyagának reprezentatív, kétnyelvű (magyar–szerb) katalógusának nyomdai költségeit.

20 éves a Kosztolányi Dezső Színház

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es rendes költségvetéséből 200.000,00 dinárral támogatta a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház fennállásának 20. évfordulója alkalmából megrendezett születésnap ünnepség szervezési költségeit.

Együttműködés az amatőr művelődési egyesületekkel

Művelődési egyesületeinkkel folyamatos volt az együttműködés a 2014-es évben is. A Magyar Nemzeti Tanács három pályázatot írt ki a művelődési egyesületek részére: kettőt általános jellegű

támogatásokra (1.800.000,00 dinár értékben működésre, programra, eszközbeszerzésre, infrastrukturális fejlesztésre, valamint 305.000,00 dinár értékben programra és eszközbeszerzésre) és egyet az egyesületek által szervezett, a Magyar Nemzeti Tanács számára kiemelt jelentőségű kulturális rendezvények támogatására (360.000,00 dinár értékben).

12 művelődési egyesület a 2014-es év végén karácsonyi élelmiszersomagok vásárlására kapott 30-40.000,00 dináros támogatást. A kedvezményezett egyesületek a csomagokat karácsonyi művelődési műsor keretében oszthatták szét a rászoruló családok részére.

A Magyar Nemzeti Tanács kiemelt jelentőségű kulturális intézményeivel való együttműködés

A 2014-es évben folytatódott a Magyar Nemzeti Tanács számára kiemelt jelentőségű kulturális intézmények ELO-kataszterben vezetett jegyzékének frissítése és bővítése. Az intézmények részére két pályázat került kiírása, egy általános jellegű (programra és eszközbeszerzésre 720.000,00 dináros keretösszeggel), valamint egy, a kiemelt jelentőségű rendezvények támogatására (765.000,00 dinár értékben).

Stratégia célok és prioritások megvalósulását segítő programok

Vajdasági Magyar Kulturális Kalauz

A 2011 közepétől nyomtatott formában, minden hónap első szerdáján, a *Hét Nap* hetilap mellékleteként megjelenő kalauz a vajdasági magyar kulturális életről nemcsak információval szolgál, de az együttműködés különféle formáira is lehetőséget ad. A Vajdasági Magyar Kulturális Kalauz (www.kulturaliskalauz.rs) elektronikus felületére a programok havi szinten történő begyűjtése, rendszerezése és feltöltése, valamint a rendezvények a *Hét Nap* hetilap mellékleteként megjelenő füzetében történő előkészítése megbízás alapján a 2014. évben is folytatódott eleget téve a stratégiában megfogalmazott elképzeléseknek.

TÁJÉKOZTATÁS

A Magyar Nemzeti Tanács 2011. november 22-én szavazattöbbséggel fogadta el a 2011–2016 közötti időszakra vonatkozó tájékoztatási stratégiát, amelynek 2014. évi fejlesztési céljairól készült ez a mostani beszámoló.

A magyar szellemiségű, közösségépítő, -megtartó és -fejlesztő, közszolgálati tömegkommunikáció megerősítése

A Magyar Nemzeti Tanács négy tájékoztatási eszköz esetében gyakorol alapítói, illetve társalapítói jogokat (*Magyar Szó* és *Hét Nap*: alapítói, illetve Pannon RTV és Mozaik TV: társalapítói jogok), így a fenti célokat elsősorban ezeken a médiumokon keresztül tudja érvényesíteni. Mindegyik felsorolt médium esetében elmondható, hogy működésük a jelentési időszak végére stabilizálódott mind anyagi, mind szervezési és gyártástechnológiai szempontból.

A stratégiai céllal szerves összefüggésben el kell mondani, hogy mind a négy médium egyértelműen elkötelezett a magyar szellemiségű, valamint a közösségépítő, -megtartó és -fejlesztő tartalomszolgáltatás irányában, és aktív a Magyar Nemzeti Tanács által kiemeltként kezelt nemzetstratégiai célok elérése terén is.

Magyar Szó Lapkiadó Kft.

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014. évi rendes költségvetésében a Magyar Szó Lapkiadó Kft. működési költségeire 4.279.740,00 dinár értékben irányzott elő támogatást a következő tételekre:

- A 70 éves *Magyar Szó* arculatváltása kapcsán felmerülő költségek támogatása,
- jubileumi előfizetői akció elindításának támogatása,
- az ünnepi kiadványok megszerkesztése és megjelenése kapcsán felmerülő költségek fedezése,
- a decemberi központi ünnepség szervezési költségeire, a *Magyar Szó* 70 évét bemutató kiadvány megjelentetésére és a dokumentumfilm elkészítésére, valamint a jubileumi előfizetői akció folytatására és az ezzel kapcsolatos költségek fedezése,
- a Kulturális Kalauz műsorújság tördelési (bruttó 100.000,00 dinár), valamint nyomtatási költségeinek támogatása (501.225,00 dinár)

A Magyar Szó Lapkiadó Kft. támogatása nemzetileg kiemelt jelentőségű, a 2014-es évben magyarországi forrásokból 2.500.000,00 forint összegű támogatásban részesült, melyet a *Magyar Szó* a működési költségeire, a 70 éves évfordulóra és az arculatváltásra fordíthatott.

Hét Nap Lapkiadó Kft.

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014. évi rendes költségvetésében a Hét Nap Lapkiadó Kft. működési költségeire 1.000.000,00 dinár értékben irányzott elő támogatást a következők szerint:

- A számítógépes hálózat felújítása,
- a marketing- és PR-tevékenység erősítése,
- folyamatos előfizetői akciók szervezése, az előfizetők arányának növelése érdekében.

A Hét Nap Lapkiadó Kft. zökkenőmentes fejlődése nemzetileg kiemelt jelentőségű, a 2014-es évben magyarországi forrásokból 2.500.000,00 forint összegű támogatásban részesült, melyet a *Hét Nap* a működési költségeire, valamint szakmai színvonalának emelésére fordíthatott.

Pannon RTV – napi 24 órás folyamatos magyar nyelvű rádió- és tévéműsor biztosítása

2014 februárjától jelentős előrelépés történt a Pannon RTV életében, mégpedig új műszaki felszerelésének köszönhetően HD minőségben tudja sugározni műsorait. A fejlesztés a Tanács tájékoztatási stratégiájával összhangban valósult meg.

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014. évi rendes költségvetésében előre látott és megvalósított támogatásai a Pannon RTV részére:

- A Magyar Nemzeti Tanács üléseinek élő közvetítésére 960.000,00 dinár összegben a Dinovizija közreműködésével (252.000,00 dinár),
- 500.000,00 dinár a Vajdasági Magyar Televízióhálózat építésére, tudósítópontok kialakítására.

A Magyar Nemzeti Tanács a Pannon RTV rendes tevékenységeinek támogatására tartományi forrásokból biztosítja a pénzeszközöket 4.474.000,00 dinár értékben.

A Pannon RTV tevékenysége nemzetileg kiemelt jelentőségű, a 2014-es évben a Magyar Nemzeti Tanács közreműködésével magyarországi forrásokból 110.000.000,00 forint összegű támogatásban részesült a normatív támogatások fedezésére, valamint 1.000.000,00 forint értékű támogatást kapott a digitális kultúra fejlesztésére.

Mozaik TV

A Magyar Nemzeti Tanács a Mozaik TV rendes tevékenységeinek támogatására tartományi forrásokból biztosítja a pénzeszközöket 1.718.000,00 dinár értékben.

Szabadkai Rádió magyar szerkesztősége

A Szabadkai Rádió magyar szerkesztőségének munkája, és annak támogatása nemzetileg kiemelt jelentőségű, a 2014-es évben a Magyar Nemzeti Tanács közreműködésével magyarországi forrásokból 2.500.000,00 forint összegű támogatásban részesült a magyar szerkesztőség rendes tevékenységének költségeire.

A Panda Rádióban való jelenlét

A Panda Rádió a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával (2014-ben 204.000,00 dinár) rendszeresen biztosította a jelenlétet a mindennapi hírműsoraiban, valamint heti egy napon nagyobb terjedelmű interjúkat, beszélgetéseket és bemutatókat készített a Magyar Nemzeti Tanács történéseiről.

Megjelenés a Vajdaság Ma internetes hírportálon

A Vajdaság Ma internetes hírportálon a Magyar Nemzeti Tanács részére önálló felület lett kialakítva *Napról napra a Magyar Nemzeti Tanáccsal* címmel. A támogatás folyósítása a 2014-es évben is a Honestas Ügynökségen keresztül valósult meg, amelyre a Magyar Nemzeti Tanács 420.000,00 dinárt irányozott elő.

A vajdasági magyar médiatársadalom szakmai színvonalának növelése

A szakmai színvonal növelése állandó jellegű feladat és stratégiai célkitűzés, megvalósítása nem köthető egyetlen projektum sikeréhez vagy épp kudarcához sem. A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es évben is több program párhuzamos futtatásával járult hozzá a vajdasági magyar médiatársadalom szakmai színvonalának növeléséhez, melyek közül a legfontosabbak a következők:

A kistérségi média támogatása a Magyar Nemzeti Tanács által kiírt pályázaton keresztül

A regionális és mikroregionális, önkormányzati, egyházi vagy magántulajdonban levő, írott és elektronikus médiumok szintén fontos részei a teljes vajdasági magyar tájékoztatási rendszernek, ezért a Magyar Nemzeti Tanács lehetőségeihez mérten eszközöket különít el saját költségvetéséből ezek támogatására is. A Magyar Nemzeti Tanács a kistérségi médiák részére a 2014-es évben egy általános célú pályázatot írt ki, melyen olyan jogi személyek, elektronikus, illetve nyomtatott médiák pályázhattak, melyeknél a Magyar Nemzeti Tanács nem rendelkezik alapítói vagy társalapítói státusszal a következők szerint:

- A Vajdaság területén magyar nyelvű köztájékoztatási tartalomszolgáltató, a média-nyilvántartásban bejegyzett, időszakosan (hetente, kéthetente, havonta, többhavonta) megjelenő, nyomtatott sajtót működtető jogi személyek,

- a Vajdasági székhelyű, magyar nyelvű köztájékoztatási tartalomszolgáltató, helyi vagy körzeti sugárzási engedéllyel rendelkező rádiót működtető jogi személyek,
- a Vajdasági székhelyű, magyar nyelvű köztájékoztatási tartalomszolgáltató, helyi vagy körzeti földi és/vagy kábelsugárzási engedéllyel rendelkező televíziót működtető jogi személyek.

A pályázati kiírás összege 1.636.000,00 dinárra szült, melyből a Magyar Nemzeti Tanács 23 pályázót tudott támogatni.

Magyar nyelven tájékoztató elektronikus és nyomtatott médiák támogatása

A Magyar Nemzeti Tanács a 2014-es év végén saját költségvetéséből öt médiát támogatott karácsonyi-szilveszteri tematikus oldal, illetve karácsonyi-szilveszteri műsor létrehozásában (Pannon RTV, *Magyar Szó*, *Hét Nap*, Cnesa Info TV, Szabadkai Rádió magyar szerkesztősége). A támogatásokra 2.350.000,00 dinár lett előirányozva.

Újságírók állandó szakmai képzése és továbbképzése

Ösztöndíj a médiában foglalkoztatottak részére

A vajdasági magyar médiastratégia egyik fontos célkitűzése a vajdasági magyar médiatársadalom szakmai színvonalának emelése, amelynek megvalósítását a médiaösztöndíj programja segíti.

A médiában foglalkoztatottak ösztöndíjaira vonatkozó pályázat 2014 őszén harmadízben jelent meg. A pályázati feltételek a következők voltak:

- A pályázók szerbiai lakhellyel rendelkező magánszemélyek,
- munkaviszonyban vannak a Vajdaság Autonóm Tartományban működő, magyar nyelvű köztájékoztatást szolgáltató valamelyik nyomtatott vagy elektronikus médiában, és abban magyar nyelven újságírói, riporter munkát végeznek,
- tanulmányaikat szerbiai akkreditált szakfőiskolai, akadémiai alap-, illetve osztatlan képzésen folytatják,
- magyar nyelven végezték az általános vagy a középiskolai tanulmányaikat.

A 2014–2015-ös tanévre 7 hallgató szerzett jogosultságot a médiában foglalkoztatottak ösztöndíjának folyósítására.

Az ösztöndíj havi nettó 80 euró dinár ellenértéke, amely a nyerteseknek 2014 októberétől 10 hónapon át jár.

Hálózatépítés

A Vajdasági Magyar Televízióhálózat kiépítése

A Vajdasági Magyar Televízióhálózat építésére, tudósítópontok kialakítására a Magyar Nemzeti Tanács 2014. évi rendes költségvetésében 500.000,00 dinárt irányozott elő. A Pannon TV központi koordináló szerepével, hazai és külföldi kapcsolatainak erősítésével – mint a régió legnagyobb és legdinamikusabban fejlődő, magyar nyelven sugárzó médiaháza – folyamatosan dolgozik azon, hogy műsorai minél szélesebb publikumhoz eljussanak eleget téve ezzel a médiastratégiai megfogalmazott feladatoknak. A szakfeladat magában foglalja a helyi tévékkel való együttműködés erősítését, tudósítópontok kialakítását a Vajdaság több településén.

Összegezés

Az elmúlt időszakot vizsgálva, általánosságban megállapítható, hogy a vajdasági magyar média lehetőségeihez mérten igyekszik tartani a lépést a technika fejlődésével. A *Magyar Szó* és a *Hét Nap* tartalmilag és arculatában is megújult, a kor követelményeinek megfelelően egyre nagyobb hangsúlyt fektet honlapjára, annak interaktivitására és interneten való folyamatos jelenlétére. A Magyar Nemzeti Tanács alapítása és társalapítása alatt álló médiumok mindegyike stabilizálta anyagi helyzetét és működését, ugyanakkor a nyomtatott sajtó számára egyre nagyobb kihívást jelent az eladott példányszám növelése, illetve legalább szinten tartása. A Magyar Nemzeti Tanács nem csupán közvetlen módon támogatta és támogatja ezeket a kiadóházakat és szerkesztőségeket, hanem közvetett úton is, és tágabb értelemben is igyekszik hozzájárulni a tájékoztatás fejlődéséhez, valamint a stratégiában megfogalmazott elvek betartásához: a kistérségi média támogatásával, ösztöndíjprogrammal stb.

CIVIL SZFÉRA

A vajdasági magyar civil stratégiát a Magyar Nemzeti Tanács 2012. május 14-én fogadta el. A dokumentum középtávú stratégiaként a 2012–2018-as időszakra tervezett fejlesztési elképzeléseket tartalmazza a délvidéki magyar civil szféra vonatkozásában.

Megvalósított tevékenységek

Beavatkozási terület – Intézményfejlesztés

Helyi civil szolgáltató központok kialakítása

A civil központok (Vajdasági Magyar Civil Szövetség, Szabadka; Ci-Fi Civil Központ, Zenta; Dunatáj Egyesülés Nyugat-Bácska Régiófejlesztéséért, Doroszló; Temerini Kertbarátkör, Temerin; Planta Újvidéki Magyar Civil Szervezetek Szövetsége, Újvidék; Torontál Magyar Oktatási Művelődési és Ifjúsági Központ, Kisorosz; „Klaszter Fókusz” Családi Gazdálkodók Egyesülete, Nagybecskerek) végig működtek, gyakran került sor találkozókra, november 3-án regionális civil tájékoztató fórum volt Magyarcsernyén, majd Lukácsfalván és Zomborban.

A 2014-es évben a Magyar Nemzeti Tanács két ízben írt ki kisösszegű meghívásos pályázatot a civil központok támogatására. Első ízben a pályázat 2014. január 9-től 20-áig állt nyitva a pályázók részére, a pályázati kiírás alapján kiosztásra kerülő támogatás: 757.980,00 dinár volt. A pályázatra beérkezett 6 kérelem közül mind a 6 pályázó kapott támogatást.

Másodízben a pályázat 2014. július 10-étől július 24-éig állt nyitva a pályázók (civil központok) számára. A pályázati kiírás alapján kiosztásra kerülő támogatás: 756.430,00 dinár volt. A pályázatra beérkezett 6 kérelem közül mind a 6 pályázó kapott támogatást.

Kommunikációs csatornák kialakítása a civil szférán belül

A Délvidéki Civil portál (www.civilportal.rs) honlapon 2014 januárjában beindult a hírlevélküldési szolgáltatás (a Vajdasági Fejlesztési Háló Alapítvánnyal együttműködésben egy pályázati hírlevél is elindult).

Beavatkozási terület – A vajdasági magyar civil szféra szereplőinek oktatási és képzettségi szintjének növelése

Civil menedzsment fejlesztése

A civil központok munkatársainak alapos szakmai felkészítését egy folyamatos képzéssorozat szolgálta a következő témákban: pályázatírás, elszámolás, pénzügyi szabályok, jogi ismeret. A szélesebb civil társadalmat fejlesztő regionális civil fórumokon az aktuális jogi, pénzügyi és pályázati ismeretek átadása történt meg. A 2013 novembere és 2014 februárja között megtartott 8 fórum magas látogatottsággal rendelkezett, s az egyes régiók civil szervezeteinek legalább fele részt vett rajta. A Délvidéki Civil Kiskönyvtár sorozat harmadik kötete 2014 márciusában jelent meg *Civil jogi és pénzügyi kézikönyv* címmel.

Humán erőforrás utánpótlása, biztosítása, motiválása

A 2013 tavaszán megszervezett közösségfejlesztési-kommunikációs témájú képzés folytatásaként a 66 órás közösségimunkás-képzés a magyarországi Giczey Péter egyetemi tanár vezetésével 2014. január–március között Kishegyesen zajlott, és három képzést foglalt magában. A negyedik közösségfejlesztő találkozóra június 21-én úgyszintén Kishegyesen került sor. Ennek köszönhetően a 15 résztvevő 9 településen kezdett bele terepi közösségfejlesztő munkájába.

A civil szféra fenntartásához szükséges kiegészítő szaktudás megszerzése

További erőforrások híján a civil stratégia végrehajtása keretében ilyen jellegű képzésre nem került sor.

Beavatkozási terület – A civil szféra belső és külső kapcsolatrendszerének fejlesztése

Hálózatok kialakítása a szinergia hatás elérése érdekében

2013 őszétől tematikus civil kerekasztal-beszélgetések szervezése környezetvédelmi, továbbá gyermekekkel és egészségügyi szervezetekkel foglalkozó civil szervezetek bevonásával:

- A gyermekekkel foglalkozó civil szervezetek kerekasztal-beszélgetése: 1 alkalommal, 2014. április 24-én Hajdújárason,
- az egészségügyi szervezetekkel foglalkozó civil szervezetek kerekasztal-beszélgetése: 1 alkalommal 2014. június 25-én Szabadkán,
- környezetvédelmi civil kerekasztal-beszélgetés: 4 alkalommal 2013. október 16-án Szabadkán, november 27-én Hajdújárason, 2014. április 23-án Temerinben és október 9-én Adán.

Vertikális segítőrendszer létrehozása

2014. június 25-én került kiírásra a Magyar Nemzeti Tanácsnak a civil vertikális segítőhálózat támogatására vonatkozó nyílt pályázati felhívása 140.000,00 dinár összegben. A pályázaton a város–falu, illetve tömb–szórvány relációban a hátrányosabb fél konkrét megsegítése érdekében tett civil szervezeti együttműködés esetében a Magyar Nemzeti Tanács az ebben részt vevő civil szervezetek útiköltségét megtérítette. A pályázati felhívás a Magyar Nemzeti Tanács honlapján 2014. július 1-jétől folyamatosan, a keretösszeg kimerüléséig állt nyitva. Az első elbírálási körben 7 kérelem érkezett, melyek közül 5 pályázó részére került odaítélésre a pályázat útján kiírt támogatás és 2 pályázó nem szerzett jogosultságot a támogatásra. A második elbírálási körben 4 kérelem érkezett, és mind a 4 pályázó részesült támogatásban.

Beavatkozási terület – Európai uniós csatlakozás elősegítése – A civilek az EU felé vezető út letéteményesei

Európai uniós csatlakozás elősegítése – A civil kapcsolatok felhasználása

A 2013 áprilisában Szabadkán megszervezett európai uniós civil jó gyakorlatok konferenciája után e témában különösebb előrelépés nem történt.

Jó gyakorlatok átvétele – a hibák elkerülése végett

E téren is csak részleges előrelépés történt, többek között a harmadik környezetvédelmi kerekasztal (2014. április 23-án) során egy sikeres magyarországi szervezet mutatta be európai uniós támogatásokból eddig megvalósított projektjeit.

Beavatkozási terület – Egységes vajdasági magyar civil kataszter létrehozása

A Vajdasági Magyar Civil Kataszter a Magyar Nemzeti Tanács 2011. novemberi döntése értelmében 2012 elején indult meg. Az egész rendszer adminisztratív hátterét a Vajdasági Magyar Civil Szövetség biztosítja. A kataszter jelenleg 189 délvidéki magyar civil szervezetet tart nyilván (2014. december 31-ei adat).

Pénzügyi háttér

A 2014-es évben a stratégia megvalósítására a Magyar Nemzeti Tanács költségvetésében, ahogy az elmúlt évben is, külön pénzügyi keret volt előre látva 1.301.295 dinár összegben. Ezen kívüli forrásokból történt a fél állású CKT elnök és civil hivatalnok munkabérének kifizetése, illetve a Vajdasági Magyar Civil Kataszternek a működtetése.

A magyarországi Nemzeti Együttműködési Alapnál a 2014-es évben nyertes hét pályázat összértéke 8.877.600 Ft volt.

A magyarországi Bethlen Gábor Alapnak a civil központok működésére a 2013 novembere – 2014 áprilisa közötti időszakra nyújtott egyedi támogatása 2.000.000 Ft értékű volt, míg a 2014. május – decemberi időszakra újabb 2.000.000 Ft lett előirányozva.

Általános civil pályázat

A 2014-es évben a Magyar Nemzeti Tanácsnak még egy pályázati kiírása volt a civil szervezetekre vonatkozóan. A pályázati felhívás 2014. május 12-étől 30-áig állt nyitva a pályázók számára. Ezen a szerbiai székhellyel rendelkező civil szervezetek pályázhattak kivéve a kulturális alaptevékenységű szervezeteket, amelyek részére a Magyar Nemzeti Tanács külön pályázatot írt ki. Itt összesen 1.023.500,00 dinár került kiosztásra.

FELNŐTTKÉPZÉS

A felnőttképzési stratégia megvalósítása 2013-ban vette kezdetét a FERHA civil szervezet megalapításával és annak adatgyűjtő, honlapkészítő tevékenységével. Ezekre a kezdeti eredményekre alapozva folyt az operatív program megvalósítása a 2014-es év folyamán is.

A FERHA a honlapot továbbra is üzemelteti további hírek megjelenítésével és további együttműködők regisztrálásával igyekszik aktuális maradni.

A stratégiában kitűzött hálózatépítő munka operatív programjainak megvalósítása folyamatos tevékenységeket kíván, melyhez a szükséges munkaerő sajnos a 2014-es év elejétől nem áll a szervezet rendelkezésére. Szerbia kormánya és az illetékes minisztérium a mai napig sem hozta meg a felnőttképzési törvény alkalmazását pontosító rendeleteit, szabályzatait.

Mindezek ellenére a Cnesa OMI felnőttképzési részlege a saját feladatai mellett a stratégia megvalósításán is dolgozott.

A Tanács 114.000,00 dinárt folyósított a felnőttképzési programokra, mely összegből rendezni tudták a honlap további üzemeltetését és a szükséges könyvelői és adminisztrációs költségeket. A hálózatépítés előre látott költségeit oly módon sikerült megtakarítani, hogy a Cnesa OMI ügyintézése során történt utazások, találkozások, megbeszélések alkalmával kerítettek sort e feladatok lebonyolítására is.

Nem tervezett, de mindenképpen a felnőttképzés céljait jól szolgáló programként valósult meg a regisztrált tagok részére szervezett magyarországi tankönyvsomag kiosztása. A magyarországi Nemzeti Munkaügyi Hivatal és az NSKI jóvoltából 2014. január 16-án került sor 26.000,00 kötet átadására, melyekből 13 település 23 intézménye részesült.

További tevékenységek a stratégiai terv megvalósításának egészen 2017-ig terjedő folyamatainak sorából:

- Kapcsolatkeresés a délvidéki civil szféra oktatásban érdekelt szereplőivel, valamint a kistérségi művelődési házak vezetőivel a Kistérségi Integrált Közösségi Központok kialakítása és programokkal való feltöltésének szándékával.
- A Nyitott Tanulási Központ projekthez hasonló közös projekt felvetése a Szövetség az Életen Át Tartó Tanulásért szervezettel, melynek tapasztalatai kamatoztathatóak a Kistérségi Integrált Közösségi Központok kialakítása terén.
- A Délvidéken lebonyolítandó képzés a képzők részére projektjének tervezése a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kara Felnőttképzési Intézetével.
- A szerbiai felnőttképzésről nyert tapasztalatok cseréje az újvidéki székhelyű Képző Központtal (Edukativni centar).

A szervezet pályázatot nyújtott be a Tartományi Gazdasági, Foglalkoztatási, és Nemi Egyenjogúsági Titkársághoz egy képzési projekt megvalósítására. A próbálkozás fél sikerrel járt: a megpályázott 250.000,00 dinár helyett 100.000,00 dinár támogatás érkezett a *Valósítsd meg az álmod! Írj üzleti tervet!* címet viselő tanfolyam lebonyolítására.

A stratégiában előre látott minőségirányítási rendszer bevezetése a felnőttképzési törvény alkalmazásának kezdetéig és a megfelelő pénzeszközök biztosításáig még várat magára.

NÉPESEDÉSI AKCIÓTERV

A Magyar Nemzeti Tanács 2013. július 31-én elfogadott Népesedési akciótervét szakmai munkatestület állította össze. A stratégia vázát hét munkacsoport alkotta, amelyekben az adott téma szakemberei együtt valósítják meg a stratégiában megfogalmazott programokat. Célja a család mint érték különböző társadalmi szintereken való népszerűsítése, közösségfejlesztés és a család támogatása.

Tervezett és megvalósított programok

„Családtól a családig” ifjúságvédelem

Egy képzés volt 2013-ban, négy pedig a 2014-es év folyamán. Szupervíziók március és június folyamán, szakkörök pedig 2014 februárjában. A képzés szakmai anyagát összeállította és a

képzést lebonyolította: Ricz D. Tünde és Szénási Oszkár. Az ifjúságvédelemre fordított összeg 100.000 dinár volt.

Pre- és perinatális képzés

A képzés márciustól szeptemberig tartott az Exspecto Mentálhigiénés Alapítvány szervezésében. A képzésre fordított összeg 200.000,00 dinárt tett ki.

Játszósarok civil szervezetek és egyházak számára

A játszósarok áprilisban került megrendezésre. Csomagokat osztottak szét civil szervezetek és egyházak részére, melyek tartalmaztak olyan eszközöket (képesség- és készségfejlesztő, társas-, kisebb kül- és beltéri mozgásos játékokat), amelyek a játszósarok kialakítására és fejlesztésére (már meglévők bővítésére) szolgáltak. Az erre fordított összeg 200.000,00 dinárt tett ki (16 csomag: 8 darab egyházak és 8 darab civil szervezetek számára).

Sajtóanyagok

A sajtóanyagok közé tartoznak az életvédő plakátok (1000 példány), jogi füzetek (5000 példány), kítűzők (5000 darab). Az erre szánt összeg 176.247,13 dinár volt.

Civil szervezetek rendezvényeinek támogatása

2014 elejétől folyamatos a szervezetek rendezvényeinek támogatása. A támogatásban részesült szervezetek a következők: Kishegyesi Nők Fóruma (Kishegyes), Petra Egyesület (Zenta), VANCSESZ (Ada), Smile Szabadkai Nagycsaládos Egyesület (Szabadka), Antropos Mentálhigiéné Egyesület (Szabadka). A támogatásra szánt összeg 220.000 dinár.

Médiapályázat

A pályázat 2014 februárjában és 2015 januárjában lett meghirdetve. A pályázat nyertesei: Pannon RTV, *Magyar Szó*, *Hét Nap*, Vajdasági RTV, Szabadkai Rádió, *Családi Kör*, Tájékoztatási KV Topolya, Cnesa Info TV, Magyarkanizsa. A pályázatra szánt összeg 2.340.000,00 dinárt tett ki, melynek egy része a Bethlen Gábor Alapítványtól érkezett, a másik része pedig a Magyar Nemzeti Tanács rendes költségvetésében szerepelt.

Gyermekmegőrző

A 2014 szeptemberétől decemberéig tartó projekt a Magyar Ház családjai számára, mely tartalékeszközökből lett finanszírozva.

Élelmiszercsomagok

A 2014 decemberében megszervezett segítség a hátrányos helyzetben élő családok tartós- és egyéb élelmiszerköltségeinek a támogatási keretéből lett kifizetve. Az összeg (1.450.264,5 dinár) a következő civil szervezetek között került szétosztásra: Háló Vajdasági Fejlesztési Alap (Szabadka), Petőfi Sándor Művelődési Egyesület (Bácskertes), Móricz Zsigmond MME (Doroszló), Arany János MME (Gombos), Európa Kapuja Alapítvány (Kelebia), Petőfi Sándor ME (Királyhalom), Népkör MME (Kúla), Petőfi ME (Torda).

Családbarát konferencia

2014 márciusában a témában jártas öt szakember előadása. A konferencián részt vettek önkormányzatok képviselői, a Magyar Nemzeti Tanács által alapított- és társalapított intézmények és a Magyar Nemzeti Tanáccsal együttműködő vállalatok vezetői. A lebonyolító a Szekeres László Alapítvány volt.

„Leginkább családbarát” önkormányzat és példaértékű nagycsalád díj

2014 augusztusában került sor a díjak átadására a horgosi hatgyermekes Szabó család és Magyarkanizsa Önkormányzata részére. A díjakra fordított összeg: 3.697,00 dinár, diplomák: 50.000,00 dinár, valamint egy élelmiszer-ajándékcsomag a Szabó család részére.

Munkatestületek munkái

Népesedési munkatestület

Az önkormányzatoknak javasolt intézkedések

Az első tanácskozáson 2013 októberében a Magyar Nemzeti Tanács illetékesei Kishegyes, Ada, Zenta, Törökkanizsa, Magyarkanizsa, Csóka, Temerin, Szabadka, Óbecse önkormányzati képviselőivel tanácskoztak.

A második tanácskozást 2014 márciusában tartották meg, ahol a résztvevők beszámoltak a helyi akciótervek kidolgozásának és megvalósításának stádiumáról (Magyarkanizsán, Zentán és Adán fogadta el a kkt a helyi akciótervet).

Családbarát munkahelyek meghonosítása a Vajdaságban

Első tanácskozás 2014 márciusában, amikor a Magyar Nemzeti Tanács által alapított és társalapított intézmények képviselőivel tanácskoztak a Magyar Nemzeti Tanács illetékesei.

Családbarát munkahelyek tematikájú konferencia és azt követően a családbarát munkahelyek beindítása. A Magyar Nemzeti Tanács és a Szekeres László Alapítvány közös pályázata az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával.

Gyermekmegőrző a Magyar Házban dolgozó családok gyermekei számára.

Médiával megbízott munkatestület

A média 2013 szeptembere óta négy munkatestületi ülést tartott, amelynek célja egyrészt pozitív példákon keresztül népszerűsíteni a gyermekvállalást, másrészt folyamatosan tudósítani a családtámogatási rendszerről és annak változásairól.

Jogi ügyekkel megbízott munkatestület

Két munkatestületi ülés volt megtartva, és 2014 év végén a nyomdából 5000 példányban került ki az a jogi füzet, amely a családokkal kapcsolatos támogatásokat ismerteti.

Egyházi és civil munkatestület

A népesedési akcióterv megvalósításában fontos szerepet kapnak a civil szervezetek és az egyházakat érintő intézkedések, programok is. A két munkatestület három-három ülést tartott.

Iskolai műhelyekkel megbízott munkatestület

A „Családtól a családig” című műhely célja lehetőséget teremteni a fiatalok számára, hogy végiggondolják a párkapcsolat fontosságát, megismerjék önmagukat, azon normákat és

értékeket, melyek mentén egy stabil kölcsönös tiszteleten, bizalmon alapuló kapcsolatot tudnak kialakítani, képessé válnak a konfliktusokat megfelelően kezelni. A képzésben részt vettek a zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium és a Szabadkai Középiskolai Diákotthon nevelő tanárai, akik a műhely anyagát tovább viszik majd saját intézményükbe és „Családtól a családig” című szakkör keretein belül átadják a kollégiumokban élő diákok számára.

„Adj esélyt az életnek” életvédő munkatestület

A népesedési akcióterv keretein belül az „Adj esélyt az életnek” életvédő munkatestület célja életvédő és felvilágosító programok megszervezése. Az életvédő plakátokon feltüntetésre került a munkatestületi tagok által működtetett SOS-vonal elérhetősége.

A Magyar Nemzeti Tanács támogatásával 2014. március és szeptember között pre- és perinatális képzést szervezett az Exspecto Mentálhigiéné Alapítvány. A képzés célja egyrészt a szülés körül tevékenykedő szakemberek érzékenyítése volt a magzati lét, a várandósság, a megszületés és a szülés lélektani hatásai iránt, hiszen a szülés és a szülés körülményei egy életre meghatározóak, másrészt a bababarát kórházak meglétének fontosságára való figyelemfelhívás és a topolyai egészségházban való nőgyógyászati osztály bababaráttá tételének kezdeményezése volt.

Magyar Nemzeti Tanács
Szabadka, Ago Mamužić utca 11/II.
Iratszám: Z/35/2015
Kelt: 2015. január 30.

.....
Mgr. Hajnal Jenő,
a Magyar Nemzeti Tanács elnöke s. k.